

Strategie podpory Čechů v institucích EU

V únoru 2015 schválila vláda ČR Strategii podpory Čechů v institucích EU (dále jen „Strategie“). Cílem Strategie je jednak podporovat Čechy, kteří již v institucích EU pracují či pracovat chtějí, a jednak zvyšovat kvalifikaci zaměstnanců české státní správy prostřednictvím programů EU k tomu určených, zejména prostřednictvím vysílání národních sekondovaných expertů (Seconded National Expert, SNE) a stážistů v rámci programu NEPT (National Expert in Professional Training).

Hlavním gestorem Strategie je Úřad vlády (dále jen „ÚV“), spolugestory Strategie jsou Diplomatická akademie Ministerstva zahraničních věcí (dále jen „MZV/DA“), Ministerstvo vnitra (MV), Ministerstvo financí (dále jen „MF“), Stálé zastoupení ČR při EU (dále jen „SZB“) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

Financování aktivit Strategie

Pro naplňování cílů Strategie byla v roce 2016 zřízena v rámci rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa položka „Prostředky na financování stáží zaměstnanců české státní správy v institucích Evropské unie“ (dále jen „VPS“). Správa této položky spadá pod MF.

Čerpání z této položky je určeno zvláštními pravidly, které schvaluje vláda ČR. Pravidla určují různé účely čerpání, a upravují i výši čerpání pro jednotlivé aktivity. Tato pravidla jsou vyhodnocována a revidována dle potřeby. V českém kontextu se největší část finanční alokace VPS využívá na vysílání sekondovaných národních expertů. Od začátku fungování Strategie dochází k postupnému navyšování finančních prostředků. S ohledem na velké množství uchazečů z ČR a vysoké finanční nároky byly nastaveny limity finančních prostředků vyplacených z VPS, zbylé nárokové finanční prostředky doplácí vysílající úřad.

Zvyšování zastoupení ČR a příprava na ČR na výběrová řízení v institucích EU

ČR je bohužel dlouhodobě nedostatečně zastoupená především ve vysokém managementu institucí EU. V rámci Strategie vzniklo na SZB stále systemizované místo, mezi jehož hlavní úkoly patří především navázat a udržovat spolupráci s Čechy, kteří již v Bruselu a dalších sídlech institucí EU působí. Právě oni se totiž na základě dosavadních zkušeností ukazují jako klíčoví prostředníci při snaze o dosažení adekvátního zastoupení Čechů v institucích EU. Zároveň pro ně samotné je pomoc ze strany ČR často velmi důležitá z hlediska jejich dalšího kariérního postupu (např. včasným informováním o vypisovaných pozicích či jejich podporou před výběrovým řízením). Je proto žádoucí a vzájemně prospěšné vytvořit a udržovat blízký kontakt mezi oběma stranami.

Na SZB jsou rovněž pořádána oficiální setkání s Čechy působícími v institucích EU v Bruselu. Strategie vnímá tato setkání jako velice důležitý prostředek k navázání kontaktu s občany ČR, kteří již v institucích EU působí. Tato formální setkání jsou doplňována navazujícími neformálními aktivitami ve snaze vytvořit větší soudržnost mezi Čechy působícími v institucích EU. Všechny typy těchto setkání jsou koordinovány s ÚV, případně s dalšími spolugestory.

Velmi důležitou částí Strategie je také příprava a realizace vzdělávacích a informačních projektů, které zvyšují povědomí a znalost o výběrových řízeních do institucí EU mezi Čechy, a to za účelem zvýšení podílu úspěšných uchazečů z ČR na rezervních seznamech EPSO a dalších výběrových řízeních do institucí EU. Po celé ČR a také na SZB se každoročně konají semináře zaměřené na jednotlivá kola výběrových řízení do institucí EU. MZV/DA zajišťuje lektory na tyto semináře. MZV/DA rovněž pravidelně organizuje školení pro české občany, kteří se chtějí účastnit EPSO testů či interních

výběrových řízení v institucích EU. Tato školení jsou vždy organizována na základě aktuálně vypsanych výběrových řízení. Veškerá školení jsou hrazena z VPS Strategie a jsou pro účastníky zdarma.

Vysílání sekondovaných národních expertů do institucí a agentur EU

Sekondovaní národní experti (dále jen „SNEs“) jsou vysíláni z české státní správy do institucí EU na počáteční dobu vyslání od 6 měsíců po 2 roky s následnou možností prodloužení. Prodloužení tzv. sekondmentu je možné až na 4 roky, v odůvodněných případech a při potvrzení zájmu všech stran výjimečně až na 6 let.

Vysílání SNEs koordinuje ÚV ve spolupráci se SZB. Proces vysílání sekondovaných národních expertů se řídí tzv. vodítky, která jsou pravidelně vyhodnocována a revidována. Na každém resortu byla vybrána minimálně jedna kontaktní osoba, která funguje jako koordinátor Strategie pro daný resort na pracovní úrovni. Přes tyto kontaktní osoby probíhá pravidelná komunikace. Zároveň ÚV ve spolupráci se SZB již uspořádalo několik informativních přednášek pro resorty k možnostem vysílání SNEs.

Efektivnější spolupráce s resorty se pozitivně promítla na počtu přihlášených kandidátů na jednotlivé pozice pro SNEs v institucích a orgánech EU. Dalším pozitivem je, že se do vysílání SNEs začaly zapojovat resorty a úřady, které předtím této možnosti vůbec nevyužívaly. Díky tomu se ČR podařilo vyslat své SNEs na místa ve strategicky důležitých oblastech, kde předtím žádný národní expert z ČR nepůsobil. Většina těchto vyslání je financována z již zmíněné položky ve VPS.

Vysílání stážistů NEPT do Evropské komise a kabinetů komisaře

Program profesionálních stáží pro národní experty neboli program NEPT (National Expert in Professional Training) představuje krátkodobou stáž v rozsahu 3 až 5 měsíců. Tento typ stáže je určen pouze pro zaměstnance státní/veřejné správy členských států EU, kteří jsou ve služebním nebo pracovním poměru. Každý uchazeč se může hlásit do útvarů Evropské komise, příp. do kabinetu některého z komisařů, kde si může rozšířit své odborné znalosti a zkušenosti.

Celý proces vysílání stážistů v rámci programu NEPT se rovněž řídí tzv. vodítky. Z VPS jsou v tomto případě propláceny pouze zvýšené životní náklady, prostředky související s platem jsou vypláceny vysílajícím resortem. Každému členskému státu připadá na rok omezený počet míst. Pro ČR je to standardně 15 míst ročně. Místa jsou rozložena do tzv. 2 běhů, a to jarního, začínajícího v březnu daného roku, a podzimního, který začíná v říjnu daného roku. České republice se daří bez problému tuto kvótu naplňovat (i v případě jejího navýšení), již několikáté období převyšuje počet přihlášek přidělený počet míst.

Zvyšování povědomí o fungování EU v ČR

Nedílnou součástí Strategie je zvyšování povědomí o fungování EU široké veřejnosti ČR. V ČR mají tuto část Strategie na starosti regionální Eurocentra, která spadají pod ÚV. Eurocentra pravidelně pořádají v regionech semináře na různá evropská témata. Tyto semináře se konají jednak na středních a vysokých školách v ČR a jednak na místech dostupných pro širokou veřejnost, např. knihovnách.

Na tyto semináře jsou často zváni i Češi pracující v institucích a agenturách EU, kteří se snaží přiblížit fungování EU občanům ČR. Tento typ seminářů je koordinován se SZB. Semináře s Čechy pracujícími v institucích či agenturách EU jsou obecně velmi vítané na středních a vysokých školách v ČR.

Velmi dobře rovněž pro naši Strategii funguje spolupráce s tzv. EU Student Career Ambassadors. Toto je program úřadu EPSO, v rámci kterého jsou vytipováni studenti na různých univerzitách po zemi, kteří následně na svých vysokých školách aktivně propagují kariery a stáže v institucích EU. Studenti tuto aktivitu konají bez nároku na odměnu, každoročně jsou ale nejaktivnější studenti vybráni na pracovní

cestu do Bruselu, kterou hradí úřad EPSO. Studenti mají na starost spravovat sociální sítě a spolupracovat s kariérními centry na svých školách, aby tak pozvedli úroveň informovanosti o kariérách či stážích v institucích EU. Podobný program v ČR organizuje Zastoupení Evropské komise v ČR, které některé své zaměstnance zařadilo jako tzv. EU Career Staff Ambassadors.

Aktivity na vysokých školách

Od r. 2023 existuje na Vysoké škole ekonomické v Praze a na Univerzitě Karlově společný kurz s názvem „Gateway to the EU Institutions“. Tento předmět je určen pro absolventy a absolventky vysokých škol, případně studenty a studentky posledního ročníku magisterského studia, kteří hodlají rozvíjet svou kariéru v institucích EU. Kurz je koncipován jako příprava na výběrová řízení na pozice do institucí EU, které organizuje úřad EPSO. Cílem kurzu je připravit účastníky na výběrová řízení tak, aby získali zajímavou pracovní pozici v institucích EU. Absolvent kurzu bude připraven na jednotlivé fáze výběrového řízení a bude seznámen s metodami, které vedou k úspěchu ve výběrovém řízení. Účastníci budou simulovat jednotlivé stupně výběrového řízení v menších skupinkách a získají personalizovanou zpětnou vazbu na své výkony. Kurz klade důraz na rozvoj tzv. měkkých dovedností (soft skills). Zaměřuje se nejen na písemné testy, ale i na prezentační schopnosti, jež jsou důležité pro absolvování pracovního pohovoru.

Do kurzu se každý akademický rok může přihlásit zpravidla 30 účastníků a je zdarma pro studenty a studentky Univerzity Karlovy a Vysoké školy ekonomické v Praze. Pro širokou veřejnost je kurz zpřístupněn za poplatek 12 000 Kč.

Od r. 2024 nabízí vláda ČR také stipendium pro až 3 přijaté uchazeče na College of Europe. Toto stipendium je určeno pro české vysokoškolské studenty a doplňuje dlouholetý stipendijní program pro 2 přijaté uchazeče z řad státních a veřejných zaměstnanců. Tato stipendia spravuje MŠMT, ve spolupráci s MV, a jsou v případě studijních stipendií financována z VPS Strategie.